

“ဒီဗီဘီဒီဘီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့

“တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ညီညွတ်ရေး ဘယ်လို တည်ဆောက်ကြမလဲ”

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

“တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ညီညွတ်ရေး ဘယ်လို တည်ဆောက်ကြမလဲ” (နေသွင်ညိုကား)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်း တစ်ရာကျော်ရှိတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံကို ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအဖြစ် တည်ဆောက်ရမယ်ဆိုတာကို ဒီဘက်ခေတ်မှာ ဘယ်သူမှ အငြင်းမပွားကြပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ပြည်ထောင်စုကို ဘယ်လိုပုံစံ တည်ဆောက်ကြမလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းကတော့ ဒီနေ့အထိ အငြင်းပွားရဆုံး ကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်နေဆဲပါ။

လူဦးရေ သန်းငါးဆယ်ကျော်ရှိတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဗမာလူဦးရေနဲ့ ဗမာမဟုတ်တဲ့ တခြားတိုင်းရင်းသားဆိုပြီး ခွဲခြားပြောလေ့ ရှိပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ပဒေသရာဇ်ခေတ် အတိတ်သမိုင်းကြောင်းကနေ အင်္ဂလိပ်ကို လိုနီခေတ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးပုံစံတွေကနေ အခြေတည်လာတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်လူဦးရေ ၅၄ သန်းထဲမှာ ထက်ဝက်နီးပါးဟာ ဗမာမဟုတ်တဲ့ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဘာသာစကားနဲ့ လူမျိုးစု ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ (Ethnic Identity) တွေမှာလည်း ကွဲပြားခြားနားပါတယ်။

ထီးပြိုင်နန်းပြိုင်

ရာဇဝင်မှတ်တမ်းတွေအရ ဒီနေ့ မြန်မာပြည်နယ်နိမိတ်ထဲမှာ ဗမာ၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ ရခိုင် စတဲ့တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ထီးပြိုင်နန်းပြိုင်ခေတ်တွေ၊ နိုင်ငံတစ်ခု၊ ရှုံးတလှည့် စစ်မက်ပြု နယ်မြေသိမ်းပိုက်ခဲ့ကြတဲ့ခေတ်တွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဗမာဘုရင်တွေ တန်ခိုးထွားခဲ့တဲ့ ခေတ်တွေမှာ ဗမာမဟုတ်တဲ့ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ နယ်မြေတွေကို လက်အောက်ခံနယ်မြေတွေ အဖြစ် သိမ်းသွင်းခဲ့တဲ့ ခေတ်သုံးခေတ်ကို ပုဂံခေတ် (၁၁ ရာစုမှ ၁၃ ရာစု) တောင်ငူခေတ် (၁၆ ရာစုမှ ၁၈ ရာစု) နဲ့ ကုန်းဘောင်ခေတ် (၁၈ နဲ့ ၁၉ ရာစု) တို့မှာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်မှာ ဗမာအင်ပါယာနယ်မြေတွေကို အင်္ဂလိပ်က သိမ်းပိုက်ခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးမှာ နေမဝင်အင်ပါယာအောက်ကို ကျရောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီနောက်မှာ (၁) ဗမာပြည်မ၊ (၂) တောင်တန်းဒေသများ၊ (၃) ကရင်နီနယ်ဆိုပြီး ခွဲခြား အုပ်ချုပ်ခဲ့ပါတယ်။

ပင်လုံကတိကဝတ်

၁၉၄၈ မှာ ပြည်မနဲ့တောင်တန်းခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ပေါင်းစည်းမှုသဘောတူညီချက်နဲ့အတူ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ကနေ ပြန်လည်လွတ်လပ်လာကြပါတယ်။ အဆုံးသတ် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကို ဗမာခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ခေါင်းဆောင်မှုပေးခဲ့ပြီး ဗမာနဲ့ဗမာမဟုတ်တဲ့ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးတွေကြားမှာ တန်းတူရည်တူပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်ကြမယ်ဆိုတဲ့ သဘောတူညီချက်ရဲ့ ရလဒ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လွတ်လပ်တဲ့ပြည်ထောင်စုကို ၁၉၄၇၊ ၁၉၇၄၊ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွေအတိုင်း ဖွဲ့စည်းတဲ့အခါမှာ တန်းတူရည်တူဆိုတဲ့ မူလသဘောတူညီချက် အကြီးအကျယ် မျိုးဖောက်ခံရတယ်လို့ ဗမာမဟုတ်တဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေက ရှုမြင်ကြပါတယ်။

ဗမာကို ဗဟိုပြုရန်

လူမျိုးစု ၁၀၀ ကျော်ထဲမှာ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ချင်း၊ ကချင်၊

မွန်၊ ရခိုင် စတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေပါဝင်ပြီး အဓိကအားဖြင့် မြန်မာပြည်ရဲ့ အစွန်အဖျားဒေသတွေမှာ နေထိုင်ကြပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေနေတဲ့ အဲဒီနယ်စပ်ဒေသတွေမှာ ကျန်းသစ်၊ ကျောက်မျက်တွေလို သဘာဝသယံဇာတတွေ ကြွယ်ဝကြပါတယ်။ ဗမာတွေကြီးစိုးတဲ့ ဗဟိုအစိုးရကလည်း လူမျိုးစုတိုင်းရင်းသားတွေကို အနိုင်ယူပြီး သဘာဝသယံဇာတတွေကို ထိန်းချုပ်ဖို့ ဆယ်စုနှစ်တွေချီပြီး ကြိုးစားလာခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို မကျေနပ်တဲ့ အတွက် ကရင်နီ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ပအိုဝ်း၊ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ပလောင်၊ လားဟူ၊ ဝ၊ နဂါး စတဲ့ တိုင်းရင်းသားအသီးသီးရဲ့ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်မှုတွေ ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင် စနစ်အောက်မှာ ဒုက္ခခံရတာချင်း အတူတူမှာ ဗမာမဟုတ်တဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ဒုက္ခက ပိုပြီး အထိနာတယ်လို့ မြင်တာလည်း ရှိပါတယ်။

နှစ် ၇၀ က အိမ်မက်

၁၉၄၇ ခုနှစ်မှာ ပြည်မနဲ့ တောင်တန်းပေါင်းစည်းရေး သဘောတူညီခဲ့ကြတဲ့ ပင်လုံသဘောတူညီချက်မှာ တိုင်းရင်းသားအုပ်စုတွေရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်၊ အခွင့်အရေးတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ အသေးစိတ်ပြဌာန်းခဲ့တာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွေမှာ ခွဲထွက်ရေးတွေ အားကောင်းခဲ့ပြီး စစ်တပ်အတွက် အာဏာလွှဲပြောင်းယူဖို့ အဓိက အကြောင်းပြချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ပင်လုံစာချုပ်ဟာ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှာ နှစ်ပေါင်း ၇၀ တိတိ ပြည့်ပါပြီ။ မအောင်မြင်သေးတဲ့ တန်းတူရည်တူ ပြည်ထောင်စုအိမ်မက်ကို အသေးစိတ်ညှိနှိုင်းဖို့အတွက် ၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံ (သို့မဟုတ်) ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံက နောက်ဆုံးစင်မြင့်တစ်ခု ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အရင်အစိုးရလက်ထက်က စတင်ခဲ့တဲ့ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ သဘောတူစာချုပ် (NCA) ကို တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်း ၂၀ ကျော်မှာ ၈ ဖွဲ့ကပဲ ပါဝင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားပါတယ်။

မေးခွန်းပေါင်းများစွာ

ဆက်လက်ကျင်းပမယ့် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံတွေမှာ ဘယ်သူတွေ၊ ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ ပါဝင်ခွင့်ရမလဲဆိုတာကလည်း အရေးကြီးတဲ့ မေးခွန်းအဖြစ် ဆက်လက် တည်ရှိနေပါတယ်။ ဆွေးနွေးမယ့် အကြောင်းအရာတွေထဲမှာလည်း အာဏာခွဲဝေရေး၊ သယံဇာတခွဲဝေရေး၊ အနာဂတ်ပြည်ထောင်စုမှာ တပ်မတော်နဲ့ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် တပ်တွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍအထိ သိမ်မွေ့တဲ့ ကိစ္စတွေ ပါဝင်နေပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအသီးသီးရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု၊ စာပေ၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုလို ကိစ္စတွေ အနာဂတ်ပြည်ထောင်စုမှာ ဘယ်လို ပုံစံမျိုးနဲ့ လွတ်လပ်ဖွံ့ဖြိုးခွင့်ရမလဲဆိုတဲ့ ကိစ္စတွေ ပါဝင်ပါတယ်။ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားတွေ အတွင်းမှာပဲ ပိုပြီး အခွင့်အရေးနည်းတဲ့ လူမျိုးစုငယ်တွေရဲ့ နိုင်ငံရေးနိမ့်ကျမှုတွေကိုလည်း ဘယ်လောက်အထိ ထည့်သွင်း စဉ်းစားပေးမလဲ၊ အခွင့်အရေးပေးမလဲဆိုတဲ့ကိစ္စလည်း ရှိလာပါတယ်။ ဥပမာ - ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းက ပအိုဝ်း၊ ပလောင်၊ ဝ၊ လားဟူတို့လို တိုင်းရင်းသား အုပ်စုငယ်တွေရဲ့ အရေးကိစ္စတွေကို ဆိုလိုပါတယ်။

ဖွဲ့စည်းပုံအကန့်အသတ်

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ ဗဟိုက အာဏာတွေကို ခွဲဝေပေးမယ့် အသွင်သဏ္ဍာန်မျိုး ရှိနေပေမယ့် တပြည်ထောင်စနစ်ပုံစံမျိုး

ထိန်းချုပ်မှုတွေကတော့ မြင့်မားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှု အလွန်အကျွံဖြစ်နေတဲ့ ပုံစံမျိုးကနေ လမ်းခွဲလိုက်မှပဲ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ စစ်မှန်တဲ့ ပေါင်းစည်းမှုအတွက် မျှော်လင့်ချက် ရှိနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ပြည်ထောင်စုကို ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ တည်ဆောက်ကြမလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို အဖြေမရှာနိုင်ရင် မြန်မာပြည်ရဲ့ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးလည်း အောင်မြင်ဖို့ခဲယဉ်းပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ ပြောကြသလို ဒီမိုကရေစီအရေးနဲ့ တိုင်းရင်းသားအရေးဟာ ဒဂါးရဲ့ ခေါင်းနဲ့ ပန်းလို ခွဲခြားလို့ မရပါဘူး။ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ ဗဟိုအစိုးရရဲ့ အာဏာချုပ်ကိုင်မှုကို ဖြေလျော့ရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြဌာန်းချက်တွေဟာ တိုင်းရင်းသားတွေလိုလားချက်နဲ့ အလှမ်းဝေးနေပါသေးတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအရ ပြည်နယ်တွေနဲ့ ဒေသကြီးတွေအတွက် လုံလောက်တဲ့ အာဏာ အပ်နှင်းမထားပါဘူး။

မလွယ်သေးတဲ့ရှေ့စရိုး

လက်ရှိ တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ညှိနှိုင်းမှုတွေကို နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ဦးဆောင်နေပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တပ်မတော်ကလည်း အရေးကြီးတဲ့ အဆုံးအဖြတ်နေရာမှာ ရှိနေပါတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ ပြည်ထောင်စုဖြစ်လာဖို့ဆိုရင် ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်မှာ အရေးကြီးတဲ့ တိုင်းရင်းသားဒေသတွေက စစ်ဆင်ရေးတွေအထိ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရဲ့ အဆုံးအဖြတ်က အခရာကျပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း တပ်မတော်ရဲ့ မူဝါဒတွေကြောင့် ညှိနှိုင်းရခက်တဲ့ ကိစ္စတွေလည်း ရှိနေတုန်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် တချို့ အမှားအယွင်းမခံနိုင်တဲ့ ညှိနှိုင်းမှုတွေကို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ဖြတ်ကျော်ရမှာ ရှိပါတယ်။

ရှေ့ခရီးမှာ စိန်ခေါ်မှုတွေ ရှိနေတယ်ဆိုတာကတော့ သေချာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မျှော်လင့်ချက်မဲ့တဲ့ အခြေအနေတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အစိုးရ၊ တပ်မတော်၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အုပ်စုတွေ၊ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ၊ လူများစုဗမာတွေ၊ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားအုပ်စုတွေ ကြားထဲမှာ လေးနက်တဲ့ ညှိနှိုင်းမှုတွေ လိုအပ်နေပါတယ်။ အသေးစိတ်ပြီး အပြန်အလှန် စည်းနှောင်ထားတဲ့ အပေးအယူနဲ့ သဘောတူညီချက်တွေဆိုကို တက်လှမ်းနိုင်မယ်ဆိုရင် မြန်မာပြည်အတွက် ကြီးမားတဲ့ သမိုင်းအလှည့်အပြောင်းတစ်ခုကို လာမယ့်နှစ်တွေမှာ မြင်တွေ့ရဖွယ် ရှိပါတယ်။

သူတို့အမြင်

“ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရေးအရ ဖြေရှင်းမယ်။ အားလုံးသာတူညီမျှမှု အခြေခံအရပေါ့လေ... ညီရင်းအစ်ကို စိတ်ဓာတ်ပေါ့၊ ပြည်ထောင်စုသား စိတ်ဓာတ်နဲ့... အဲဒါ ဆက်ပြီးတော့ အခု ဒီ ကျွန်တော်တို့ ၂၁ ပင်လုံညီလာခံဆိုတာက ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ဖြစ်ရမယ်... အုပ်စုတစ်စုတည်းကပဲ ကြီးစိုးအုပ်ချုပ်နေတဲ့နိုင်ငံ မဖြစ်ဖို့ပေါ့... တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေအားလုံး သာတူညီမျှ အခြေခံအရ ကိုယ့်ကိုကြံမိ ကိုယ်ဖန်တီးတဲ့ ပြည်ထောင်စုကြီးပေါ့လေ... စုပေါင်းဖန်တီးတဲ့ အဆင့်ရှိသလို တိုင်းရင်းသားအသီးသီးကလည်း ကိုယ့်ကိုကြံမိ ကိုယ်ဖန်တီးတာမျိုးလည်း ရှိသင့်တယ်ပေါ့လေ... အဲလို ပြည်ထောင်စုမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်...”

(ပုဒ်မေးပစ်သာကပေါ၊ ကေအန်ယူ ဒုက္ခဌာန)